Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 575/2007/EB**

2007 m. gegužės 23 d.

dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

(OL L 144, 2007 6 6, p. 45)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 258/2013/ES	L 82	1	2013 3 22

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 575/2007/EB

2007 m. gegužės 23 d.

dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 2 dalies b punktą ir 63 straipsnio 3 dalies b punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę [2],

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos [3],

kadangi:

(1) Siekiant palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatyta patvirtinti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, kartu su lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos, bei su prieglobsčiu, imigracija ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsauga susijusias priemones.

(2) 1999 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime Tamperėje dar kartą patvirtintas apsisprendimas sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Tuo tikslu bendra Europos prieglobsčio ir migracijos politika turėtų būti siekiama vienodų sąlygų trečiųjų šalių piliečiams ir geresnio migracijos srautų valdymo.

(3) Veiksminga Bendrijos grąžinimo politika yra būtina siekiant papildyti patikimą teisėtos imigracijos ir prieglobsčio politiką; ji taip pat yra svarbus kovos su neteisėta imigracija elementas. Atsižvelgdamos į grąžinimo programų ir priverstinio grąžinimo operacijų įgyvendinimą, valstybės narės numatė didelius biudžetus. Bendri Europos Sąjungos veiksmai šioje srityje, remiami atitinkamų Bendrijos finansinių priemonių, galėtų paremti valstybes nares, pabrėžti neteisėtai esančių asmenų grąžinimo būtinybę ir prisidėti prie valstybių narių solidarumo stiprinimo.

([1]) OL C 88, 2006 4 11, p. 15.
([2]) OL C 115, 2006 5 16, p. 47.
([3]) 2006 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2007 m. gegužės 7 d. Tarybos sprendimas.

▼B

(4) 2002 m. vasario 28 d. Taryba priėmė Bendrąjį planą kovai su neteisėta imigracija ir prekyba žmonėmis Europos Sąjungoje ([1]), kuriame pabrėžė, kad readmisijos ir grąžinimo politikos kryptys yra neatsiejamas ir itin svarbus komponentas kovojant su neteisėta imigracija, bei nustatė du elementus, kuriais turėtų būti pagrįsta Bendrijos grąžinimo politika, t.y., bendrais principais ir bendromis priemonėmis gerinant valstybių narių bendradarbiavimą administravimo srityje.

(5) 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos grąžinimo veiksmų programa, pagrįsta 2002 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatu dėl Bendrijos neteisėtai esančių asmenų grąžinimo politikos, valstybėse narėse nustatoma visa grąžinimo valdymo veiksmų grandinė, apimanti tiek trečiųjų šalių piliečių priverstinį grąžinimą, tiek savanorišką grįžimą, taip pat pagrindinius grąžinimo etapus, įskaitant pasirengimą ir tolesnius veiksmus.

(6) Europos Vadovų Taryba 2003 m. birželio 19–20 d. susitikime Salonikuose paragino Komisiją ištirti visus su atskira Bendrijos grąžinimo priemone susijusius aspektus, kad visų pirma paremtų prioritetus, numatytus Grąžinimo veiksmų programoje.

(7) 2004 m. lapkričio 2 d. Tarybos išvados dėl prioritetų siekiant sėkmingai vystyti bendrą readmisijos politiką pabrėžia, kad Bendrijos readmisijos susitarimai labai padeda veiksmingai kartu valdyti migraciją ir vaidina svarbų vaidmenį kovojant su neteisėta imigracija. Jie – svarbi Europos Sąjungos ir neteisėtų imigrantų kilmės, ankstesnės buvimo vietos ir tranzito šalių dialogo ir bendradarbiavimo dalis.

(8) Parengiamieji veiksmai 2005-2006 m. laikotarpiui buvo inicijuoti remiantis 2004 m. birželio 8 d. išvadomis, kuriose Taryba paragino biudžeto valdymo instituciją pateikti parengiamuosius veiksmus ir paprašė Komisijos atsižvelgti į jos požiūrį dėl integruoto grąžinimo planų plėtojimo glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.

(9) Europos Vadovų Taryba susitikime Briuselyje 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programoje paragino pradėti Europos grąžinimo fondo (toliau – fondas) parengiamąjį etapą ir atsižvelgiant į parengiamojo etapo įvertinimą įsteigti fondą iki 2007 m.

(10) 2004 m. lapkričio mėn. Taryba atkreipė dėmesį į pirmininkaujančios valstybės pateiktą pranešimą apie geriausiai pristatytą grąžinimo į konkrečias šalis praktikos analizę. Pranešime buvo nurodytos plačios galimybės ir poreikis praktiškiau bendradarbiauti tarp valstybių narių grąžinimo praktikos srityje. Pranešime buvo nurodytos grąžinimo politikos bei bendrosios politikos krypčių galimybės tiek nacionaliniu, tiek Bendrijos lygmeniu taikyti labiau integruotą požiūrį. Pranešime taip pat buvo nurodyta geriausia valstybių narių praktika trečiųjų šalių piliečių savanoriško grįžimo arba priverstinio grąžinimo į jų kilmės ar tranzito

([1]) OL C 142, 2002 6 14, p. 23.

▼B

šalį srityje, pavyzdžiui, remiamo savanoriško grįžimo programų skatinimas siekiant užtikrinti grįžimą ilgam laikui, konsultavimas grąžinimo klausimais ir bendrų grąžinimo operacijų organizavimas, įskaitant užsakomuosius reisus.

(11) Būtina, kad Bendrija turėtų priemonę, paremiančią ir paskatinančią valstybių narių pastangas gerinti grąžinimo valdymą visais jo aspektais, remiantis integruoto grąžinimo valdymo principu, siekiant paremti sąžiningą ir veiksmingą bendrų standartų įgyvendinimą grąžinimo srityje, kaip nustatyta su grąžinimu susijusiuose Bendrijos teisės aktuose.

(12) 2007 m. finansavimas pagal šį sprendimą neturėtų būti numatytas, kad, remiantis Komisijos pranešimu dėl parengiamųjų veiksmų vertinimo, būtų galima atsižvelgti į parengiamųjų grąžinimo veiksmų rezultatus 2005 ir 2006 m.

(13) Atitinkami bendrieji standartai yra visų pirma 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo ([1]) ir ją papildantis 2004 m. vasario 23 d. Tarybos sprendimas 2004/191/EB, nustatantis finansinių skirtumų, atsirandančių dėl Direktyvos 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo taikymo, kompensavimo kriterijus ir praktines priemones ([2]) bei 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas 2004/573/EB dėl jungtinių skrydžių organizavimo, iš dviejų ar daugiau valstybių narių teritorijos išsiunčiant trečiųjų šalių piliečius, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo ([3]).

(14) Tai taip pat susiję su būsimomis Bendrijos priemonėmis, pavyzdžiui, su priemone, susijusia su bendrais standartais dėl valstybėse narėse taikomos neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo tvarkos, kuri turėtų sukurti vienodas grąžinimo procedūrų sąlygas Europos Sąjungoje ir todėl apibrėžtų sąlygas bei ribas, kuriose valstybės narės gali imtis grąžinimo priemonių.

(15) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgyvendinant fonde numatytus veiksmus būtų laikomasi įsipareigojimų, atsirandančių gerbiant pagrindines teises, nustatytas visų pirma Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (toliau – Europos žmogaus teisių konvencija), Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijoje dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu, ir kituose susijusiuose tarptautiniuose dokumentuose, pavyzdžiui, 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje, jei taikoma.

(16) Atsižvelgiant į tai, kad pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 4 protokolą yra draudžiamas kolektyvinis išsiuntimas, organizuojant bendras grąžinimo operacijas, kurios gali būti finansuojamos pagal šį sprendimą, turėtų būti grąžinami tik tie asmenys, kurių atžvilgiu priimti atskiri įsakymai dėl išsiuntimo.

([1]) OL L 149, 2001 6 2, p. 34.
([2]) OL L 60, 2004 2 27, p. 55.
([3]) OL L 261, 2004 8 6, p. 28.

▼B

(17) Atsižvelgiant į fondo taikymo sritį ir tikslą, pagal jį jokiu būdu neturi būti remiami veiksmai, susiję su vietomis ir centrais, kuriuose trečiosiose šalyse laikomi asmenys.

(18) Kaip teigiama 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos priimtoje Grąžinimo veiksmų programoje ir nuolat patvirtinama Europos Sąjungos dokumentuose šioje srityje, pavyzdžiui, 2005 m. lapkričio 2 d. Tarybos išvadose dėl savanoriško grįžimo, savanoriškas grįžimas yra svarbi suderinto, veiksmingo ir subalansuoto požiūrio į grįžimą dalis.

(19) Įgyvendinant finansavimo reikalavimus atitinkančius veiksmus, patenkančius į integruoto grąžinimo valdymo taikymo sritį, turėtų būti atsižvelgiama į ypatingą pažeidžiamų asmenų padėtį.

(20) Siekiant, kad grąžinimo valdymas nacionaliniu lygiu taptų veiksmingesnis, fondas taip pat turėtų finansuoti veiksmus, susijusius su savanorišku asmenų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš teritorijos, pavyzdžiui, prieglobsčio prašytojų, kurie dar nėra gavę neigiamo sprendimo, arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvoje 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos minimalių standartų ([1]), arba asmenų, kurie naudojasi laikina apsauga, kaip apibrėžta 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvoje 2001/55/EB dėl minimalių standartų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą ([2]), grįžimu.

(21) Vienas iš svarbiausių šio sprendimo tikslų turėtų būti integruoto grąžinimo valdymo skatinimas nacionaliniu lygmeniu. Valstybės narės yra skatinamos įgyvendinti grąžinimo operacijas pagal integruoto grąžinimo veiksmų planus, kuriuose analizuojama situacija valstybėje narėje, atsižvelgiant į tikslinę gyventojų grupę, numatytus tikslus, atsižvelgiant į numatytas operacijas ir bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotais subjektais, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų Vyriausiuoju pabėgėlių komisaru (JTVPK) ir Tarptautine migracijos organizacija (TMO), siūlyti grąžinimo modelius, kuriais siekiama įvairiomis priemonėmis užtikrinti veiksmingą ir ilgalaikį grąžinimą. Prireikus integruoto grąžinimo planai turėtų būti reguliariai vertinami ir koreguojami.

(22) Kad būtų skatinamas savanoriškas asmenų, visų pirma tų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš teritorijos, grįžimas, turėtų būti įtvirtintos nuostatos dėl paskatų jiems, pavyzdžiui, lengvatinės sąlygos teikiant didesnę grąžinimo pagalbą. Tokio pobūdžio savanoriškas grįžimas yra naudingas tiek dėl oraus grąžinamų asmenų grįžimo, tiek valdžios institucijoms sąnaudų efektyvumo prasme. Valstybės narės turėtų būti raginamos teikti pirmenybę savanoriškam grįžimui.

([1]) OL L 304, 2004 9 30, p. 12.
([2]) OL L 212, 2001 8 7, p. 12.

▼B

(23) Tačiau politikos požiūriu savanoriškas grįžimas ir priverstinis grąžinimas yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą papildo, o valstybės narės turėtų būti skatinamos stiprinti šių dviejų formų papildomumą, įgyvendinant grąžinimo valdymą. Egzistuoja akivaizdus poreikis vykdyti priverstinius grąžinimus, kad būtų užtikrintas Europos Sąjungos imigracijos ir prieglobsčio politikos bei valstybių narių imigracijos ir prieglobsčio sistemų vientisumas. Todėl priverstinio grąžinimo galimybė yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta šiai politikai ir siekiant užtikrinti teisinės valstybės principo, kuris pats yra labai svarbus laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimui, įgyvendinimą. Todėl šiuo sprendimu turėtų būti remiami valstybių narių veiksmai, siekiantys palengvinti priverstinį grąžinimą.

(24) Be to, pagrindinės kliūtys, su kuriomis grąžinimo srityje susiduria valstybės narės dažnai yra susijusios su priverstiniu grąžinimu. Viena svarbi kliūtis yra netikrumas dėl atitinkamo asmens tapatybės ir (arba) būtinų kelionės dokumentų neturėjimas. Siekiant išspręsti šias problemas, valstybės narės turėtų būti raginamos gerinti bendradarbiavimą su trečiųjų šalių konsulinėmis tarnybomis bei bendradarbiaujant su tokiomis tarnybomis tarpusavyje intensyviau keistis informacija ir bendradarbiauti vykdant veiklą.

(25) Taip pat būtina, kad šiuo sprendimu tose valstybėse narėse, kurios laiko tai tinkama, būtų remiamos konkrečios priemonės grąžinamiems asmenims grąžinimo šalyje, kad pirmiausia būtų užtikrintas veiksmingas jų grąžinimas geromis sąlygomis į jų kilmės miestą arba regioną ir antra, kad būtų sustiprinta jų ilgalaikė reintegracija į jų bendruomenę. Tokios priemonės neturėtų būti tiesiog pagalba trečiajai šaliai kaip tokiai ir turėtų būti finansuojamos tik tuomet, jeigu pradėta veikla bus būtinai tęsiama ir iš esmės įgyvendinama valstybių narių teritorijoje pagal integruoto grąžinimo planą.

(26) Be to, tokios priemonės turėtų būti suderintos su veiksmais, remiamais pagal kitas Bendrijos išorės pagalbos priemones, pirmiausia temine prieglobsčio ir migracijos programa.

(27) Šis sprendimas skirtas tapti nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ([1]), 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ([2]) ir ... Tarybos sprendimas 2007/.../EB dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007-2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ([3]), bei kuria siekiama spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą, pasidalijant finansine našta, atsirandančia diegiant

([1]) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.
([2]) Žr. šio oficialiojo leidinio p. 22.
([3]) Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

▼B

integruotą Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties 3 dalies IV antraštinę dalį, dalimi.

(28) Viena iš Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros, įsteigtos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2007/2004 ([1]) (toliau – Agentūra), užduočių – teikti reikiamą pagalbą valstybėms narėms organizuojant bendras grąžinimo operacijas ir nurodyti geriausią praktiką, susijusią su kelionės dokumentų įgijimu ir neteisėtai valstybėse narėse esančių trečiųjų šalių piliečių išsiuntimu. Todėl Agentūra turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi veiksmingo tarp valstybių narių suderinto grąžinimo sąlygų, paliekant bendrų grąžinimo operacijų įgyvendinimą ir organizavimą kompetentingoms nacionalinėms tarnyboms. Todėl Agentūra turėtų turėti galimybę naudotis ištekliais šiame sprendime numatytiems Bendrijos veiksmams įgyvendinti.

(29) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tikslingesnė, jeigu finansavimo reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi strateginiu daugiamečiu programavimu, kurį tardamasi su Komisija parengtų kiekviena valstybė narė.

(30) Remiantis Komisijos priimtomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti daugiametį programavimo dokumentą, atsižvelgdama į savo konkrečią situaciją ir poreikius bei išdėstydama savo vystymosi strategiją, kuri turėtų sudaryti metinėse programose numatytų veiksmų įgyvendinimo pagrindą.

(31) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ([2]) (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte, reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo, ir išaiškinti valstybių narių prievoles bendradarbiauti. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai bei laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.

(32) Komisija turėtų preliminariai suskirstyti turimus asignavimus įsipareigojimams naudodama objektyvų ir skaidrų metodą.

(33) Valstybės narės turėtų patvirtinti tinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei

([1]) OL L 349, 2004 11 25, p. 1.
([2]) OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

▼B

kokybišką įgyvendinimą. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias turėtų atitikti visos programos.

(34) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.

(35) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą valstybių narių daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių įsipareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų patvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityse visų pirma būtina nustatyti priemones, kuriomis valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos sistemos būtų įdiegtos ir tinkamai veiktų.

(36) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.

(37) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo bei jų rezultatų sklaidos. Siekiant užtikrinti įvertinimo patikimumą bei susijusios informacijos kokybę, reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos pareigas šioje srityje bei tvarką.

(38) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.

(39) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunančioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai paviešinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūriniuose fonduose, taikomą praktiką.

(40) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis biudžeto valdymo institucijai kasmetinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ([1]) 37 punkte.

(41) Kadangi šio sprendimo tikslo – skatinti valstybių narių tarpusavio pastangų darną priimant pabėgėlius ir perkeltuosius asmenis – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

([1]) OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

▼B

(42) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ([1]).

(43) Kadangi šio sprendimo priemonė, susijusi su strateginių gairių priėmimu, yra bendro pobūdžio ir skirta iš dalies keisti neesmines šio sprendimo nuostatas, *inter alia*, išbraukiant kai kurias tokias nuostatas ar papildant šį sprendimą naujomis neesminėmis nuostatomis, ji turėtų būti priimama taikant reguliavimo procedūrą su tikrinimu, numatytą Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje. Siekiant efektyvumo, priimant strategines gaires įprasti reguliavimo procedūros su tikrinimu terminai turėtų būti sutrumpinti.

(44) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

(45) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. rugsėjo 6 d. laišku Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

(46) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. spalio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

(47) Laikantis Sutarties 67 straipsnio 2 dalies antros įtraukos, 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 2004/927/EB, numatančiu reglamentuoti tam tikras sritis, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutarties 3 dalies IV antraštinė dalis, tos Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ([2]), buvo numatyta Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka reglamentuoti sritis, kurioms taikoma Sutarties 62 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas bei 3 dalis, 63 straipsnio 2 dalies b punktas ir 3 dalies b punktas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo bei solidarumo principo taikymo tarp valstybių narių, šiuo sprendimu

([1]) OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).
([2]) OL L 396, 2004 12 31, p. 45.

▼B

laikotarpiui nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsteigiamas Europos grąžinimo fondas (toliau – fondas), kuris yra nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 573/2007/EB, Sprendimas Nr. 574/2007/EB ir Sprendimas 2007/.../EB.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai ištekliai ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, ir stebėsenos bei kontrolės mechanizmai, grindžiami pareigų pasidalijimu tarp Komisijos ir valstybių narių.

2 straipsnis

Bendrasis fondo tikslas

1. Bendrasis fondo tikslas – remti valstybių narių pastangas gerinti grąžinimo valdymą visais jo aspektais, naudojant integruoto grąžinimo valdymo koncepciją bei numatant bendrus valstybių narių įgyvendintinus veiksmus arba nacionalinius veiksmus, kuriais siekiama Bendrijos tikslų vadovaujantis solidarumo principu, atsižvelgiant į šioje srityje priimtus Bendrijos teisės aktus ir visapusiškai laikantis pagrindinių teisių.

2. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

3 straipsnis

Konkretūs tikslai

1. Fondas prisideda prie šių konkrečių tikslų:

a) valstybių narių integruoto grąžinimo valdymo įvedimas ir tokio valdymo organizavimo ir įgyvendinimo tobulinimas;

b) valstybių narių bendradarbiavimo stiprinimas integruoto grąžinimo valdymo ir jo įgyvendinimo srityje;

c) veiksmingo ir vienodo bendrų grąžinimo standartų taikymo skatinimas atsižvelgiant į šios srities politikos pokyčius.

2. Integruotas grąžinimo valdymas apima visų pirma kompetentingų valstybės narės institucijų integruoto grąžinimo planų parengimą ir įgyvendinimą, kurie:

a) grindžiami išsamiu padėties valstybėje narėje vertinimu atsižvelgiant į tikslinę gyventojų grupę arba konkretų sprendžiamą su grąžinimu susijusį klausimą ir iššūkius, susijusius su numatyta veikla (pavyzdžiui, susijusia su kelionės dokumentų įgijimu ir kitomis praktinėmis grąžinimo kliūtimis), tam tikrais atvejais atsižvelgiant į atitinkamų bylų skaičių. Išsamus vertinimas atliekamas bendradarbiaujant su visomis atitinkamomis institucijomis ir partneriais;

b) siekia įdiegti visą eilę priemonių, skatinančių trečiųjų šalių piliečių, visų pirma tų, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo į jos teritoriją arba buvimo joje sąlygų, savanoriško grįžimo modelius, ir prireikus, įgyvendinančių tokių asmenų priverstinio grąžinimo operacijas, visapusiškai atsižvelgiant į humanistinius principus ir pagarbą jų orumui;

▼B

c) apima planą ir (arba) grafiką ir prireikus numato periodinio įvertinimo mechanizmą, leidžiantį koreguoti planą ir įvertinti praktinį plano poveikį; ir

d) apima, jei valstybės narės tai laiko tinkamu, priemones, palengvinančias kompetentingų administracinių, teisėsaugos ir teisminių institucijų bendradarbiavimą, prireikus skirtingais valdymo lygiais.

3. Integruoto grąžinimo planuose pagrindinis dėmesys skiriamas visų pirma veiksmingam ir ilgalaikiam grąžinimui tiek savanoriško grįžimo, tiek priverstinio grąžinimo srityje, taikant tokius veiksmus, kaip efektyvus informavimas iki išvykimo bei kelionės ir tranzito organizavimas grąžinimo šalyje. Siekiant skatinti savanorišką grįžimą, kiek įmanoma gali būti numatomos paskatos savanoriškai grįžtantiems asmenims, pavyzdžiui, grįžimo pagalba.

Jei valstybės narės laiko tai tinkama, jos taip pat gali teikti priėmimo ir reintegracijos paramą.

4 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse

1. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:

a) veiksmingo, stabilaus ir ilgalaikio valstybių narių institucijų veiklos bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis užmezgimas arba tobulinimas, siekiant gauti kelionės dokumentus trečiųjų šalių piliečių grąžinimui ir užtikrinti greitą ir sėkmingą išsiuntimą;

b) būdų ir priemonių, skirtų kuo anksčiau teikti informaciją apie grąžinimą atliekant prieglobsčio ir imigracijos procedūras bei asmeniškai skatinti trečiųjų šalių piliečius pasinaudoti savanoriško grįžimo galimybe, skatinimas;

c) trečiųjų šalių piliečių savanoriško grįžimo palengvinimas, visų pirma taikant remiamo savanoriško grįžimo programas, siekiant užtikrinti grąžinimo veiksmingumą ir ilgalaikiškumą;

d) formuoti skirtingų lygių nacionalinių, regioninių, vietos, miestų ir kitų viešųjų institucijų bendradarbiavimo metodiką, leidžiančią pareigūnams greitai gauti informaciją apie kitų šalių patirtį ir praktiką grąžinimo srityje ir, jei įmanoma, sujungti išteklius;

e) priverstinio trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, grąžinimo supaprastinimas ir įgyvendinimas, siekiant sustiprinti imigracijos politikos patikimumą ir vientisumą bei sutrumpinti asmenų, laukiančių priverstinio išsiuntimo, sulaikymo laikotarpį.

2. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:

a) bendradarbiavimas surenkant ir suteikiant potencialiems grąžinamiems asmenims informaciją apie kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalį;

▼B

b) bendradarbiavimas plėtojant veiksmingus, stabilius ir ilgalaikius veiklos darbo santykius tarp valstybių narių institucijų ir trečiųjų šalių konsulinių įstaigų ir imigracijos tarnybų, siekiant palengvinti konsulinės pagalbos teikimą gaunant kelionės dokumentus trečiųjų šalių piliečių grąžinimui ir užtikrinti greitą ir sėkmingą išsiuntimą;

c) bendrų integruoto grąžinimo planų, įskaitant bendras savanoriško grįžimo programas, rengimas ir įgyvendinimas pagal konkrečias kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalis ar regionus;

d) esamos padėties ir galimybių stiprinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą grąžinimo srityje bei tarptautinių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmens, kurį jos atliks šiame kontekste, tyrimai;

e) keitimasis informacija ir geriausia praktika, parama ir konsultacijomis ypatingai pažeidžiamų grupių grąžinimo srityje;

f) geriausios praktikos seminarų specialistams organizavimas, atkreipiant dėmesį į konkrečias trečiąsias šalis ir (arba) regionus;

g) bendros priemonės, sudarančios galimybes priimti grįžtančius asmenis kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalyse;

h) bendras veiksmų rengimas, siekiant užtikrinti asmenų grąžinimą ilgam laikui į kilmės arba ankstesnės gyvenamosios vietos šalį.

3. Fondo paramos reikalavimus atitinka veiksmai, susiję su 3 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytu tikslu, ir visų pirma:

a) kompetentingų institucijų gebėjimo kaip galima greičiau priimti kokybiškus sprendimus dėl grąžinimo stiprinimas;

b) kompetentingų administravimo institucijų gebėjimo skubiai vykdyti arba užtikrinti, kad būtų vykdoma, sprendimus dėl išsiuntimo visapusiškai gerbiant žmogaus orumą ir laikantis atitinkamų su tokiomis operacijomis susijusių Europos saugumo standartų, stiprinimas;

c) teisminių organų gebėjimo greičiau vertinti apskųstus sprendimus dėl grąžinimo stiprinimas;

d) seminarų ir bendro mokymo organizavimas nacionalinių, regioninių, vietos, miesto valdžios ar kitų kompetentingų administravimo, teisėsaugos ir teisminių institucijų personalui apie grąžinimo operacijų teisinius ir praktinius aspektus;

e) kompetentingų administravimo institucijų gebėjimo veiksmingai įgyvendinti bendras priemones dėl abipusio pripažinimo ir bendrų grąžinimo operacijų, įskaitant Agentūros nustatytas rekomendacijas, veiklos standartus ir geriausią praktiką, stiprinimas.

4. 1, 2 ir 3 dalyse numatytais veiksmais konkrečiai skatinamas bendros Europos imigracijos ir grąžinimo politikos srityje galiojančių atitinkamų Bendrijos teisės aktų nuostatų įgyvendinimas.

▼B

5 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkančios priemonės valstybėse narėse

Remiami veiksmai gali apimti šias priemones:

1) visais grąžinimo atvejais trečiųjų šalių piliečių bendrą informavimą apie grąžinimą, asmenų konsultavimą apie savanoriško grįžimo galimybes, vertimo išlaidas, būtinų kelionės dokumentų gavimą, būtino sveikatos patikrinimo iki grąžinimo išlaidas, kelionės ir maisto išlaidas grąžinamiems ir lydintiems asmenims, įskaitant medicinos personalą ir vertėjus žodžiu, lydinčių asmenų, įskaitant medicininio personalo ir vertėjų žodžiu, apgyvendinimą, vežimo valstybėje narėje ir iki grąžinimo šalies išlaidas ir bendradarbiavimą su kilmės, ankstesnės gyvenamosios vietos arba tranzito šalies institucijomis;

2) visais grąžinimo atvejais specifinę pagalbą pažeidžiamiems asmenims, pavyzdžiui, mažamečiams, nelydimiems mažamečiams, žmonėms su negalia, pagyvenusiems žmonėms, nėščioms moterims, vienišiems tėvams, turintiems nepilnamečių vaikų ir asmenims, kurie buvo kankinti, išprievartauti ar patyrė kitokias sunkaus psichologinio, fizinio ar seksualinio smurto formas;

3) be to, trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, priverstinio grąžinimo atveju, grąžinamų ir juos lydinčių asmenų iš dalyvaujančios valstybės narės kelionės, maisto ir laikino apgyvendinimo organizuojančioje valstybėje narėje iki išvykimo bendrų grąžinimo operacijų atveju išlaidas;

4) be to, trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, savanoriško grįžimo atveju pagalbą grąžinamiems asmenims rengiantis grįžimui bei būtinas išlaidas iki grįžimo;

5) be to, trečiųjų šalių piliečių, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybių narių teritorijos, savanoriško grįžimo atveju ir kitais atvejais, jei valstybės narės laiko tai tinkama, ribotą finansinę paramą padengti pirmosioms po grąžinimo patirtoms išlaidoms, grąžinamo asmens daiktų vežimą, tinkamą laikiną apgyvendinimą pirmomis dienomis po atvykimo į grąžinimo šalį priėmimo centre arba jei būtina viešbutyje, mokymą ir pagalbą ieškant darbo bei tam tikrais atvejais ribotą paramą pradedant užsiimti ekonomine veikla;

6) kompetentingų administravimo, teisėsaugos ir teisminių institucijų personalo rengimą ir mokymą, šių kategorijų personalo iš kitų valstybių narių komandiruotes, siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą bendrų grąžinimo standartų taikymą bei tarptautiniuose dokumentuose numatytų įsipareigojimų, turinčių poveikio elgesiui su grąžinamais asmenimis, laikymąsi ir sustiprinti bendradarbiavimą bei misijas siekiant įvertinti grąžinimo politikos rezultatus trečiosiose šalyse;

7) operatyvaus bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis atveju siekiant gauti kelionės dokumentus ir užtikrinti greitas išsiuntimo procedūras, įstaigų ir tarnybų, atsakingų už trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymą bei jų kelionės dokumentų tikrinimą, personalo kelionės ir apgyvendinimo valstybėse narėse išlaidas;

▼B

8) reintegracijos atveju trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybės narės teritorijos, skirtas priemones, paskatas pinigais ir kitas reintegracijos procesui pradėti būtinas trumpalaikes priemones, skirtas vystyti grąžinamo asmens asmeninį tobulėjimą, pavyzdžiui, mokymą, pagalbą ieškant darbo ir įsidarbinant, pagalbą pradedant užsiimti ekonomine veikla ir pagalbą bei konsultavimą po grįžimo;

9) reintegracijos atveju trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo sąlygų, skirtas priemones, jei valstybės narės laiko tai tinkama, paskatas pinigais ir kitas reintegracijos procesui pradėti būtinas trumpalaikes priemones, skirtas vystyti grąžinamo asmens asmeninį tobulėjimą, pavyzdžiui, mokymą, pagalbą ieškant darbo ir įsidarbinant, pagalbą pradedant užsiimti ekonomine veikla ir pagalbą bei konsultavimą po grįžimo, bei priemones, leidžiančias valstybėms narėms imtis atitinkamų priemonių grąžinamiems asmenims sutikti trečiosiose šalyse jiems atvykus.

6 straipsnis

Bendrijos veiksmai

1. Komisijos iniciatyva iki 7 % fonde turimų lėšų gali būti panaudota finansuoti tarpvalstybinius veiksmus ar visai Bendrijai svarbius veiksmus (toliau – Bendrijos veiksmai), susijusius su grąžinimo politika, bei priemones, taikytinas 7 straipsnyje nurodytoms tikslinėms grupėms.

2. Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais finansavimo reikalavimus, kai jais visų pirma:

a) skatinamas Bendrijos bendradarbiavimas įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką;

b) remiamas tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, pagrįstų dviejose ar daugiau valstybių narių esančių įstaigų tarpvalstybine partneryste, steigimas, skirtas skatinti naujoves, palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei pagerinti grąžinimo politikos kokybę;

c) remiamos tarpvalstybinės sąmoningumo ugdymo kampanijos;

d) remiami tyrimai, informacijos apie geriausią praktiką ir visus kitus grąžinimo politikos aspektus sklaida ir keitimasis ja, įskaitant informaciją apie moderniausių technologijų naudojimą, pirmiausia siekiant paskatinti vykdyti daugiau palyginamųjų tyrimų, susijusių su buvusių ir dabartinių grąžinimo programų poveikiu;

e) remiami bandomieji projektai ir tyrimai, nagrinėjantys naujų Bendrijos bendradarbiavimo formų ir Bendrijos teisės galimybę šioje srityje;

f) remiamas valstybių narių vykdomas bendrų statistinių priemonių, metodų ir rodiklių, skirtų įvertinti grąžinimo politikos pokyčius, plėtojimas ir taikymas, pirmiausia siekiant skleisti statistinę informaciją, išskirstytą pagal savanorišką grįžimą ir priverstinį grąžinimą;

g) bendradarbiaujant su Agentūra, remiamas geriausios praktikos grąžinimo srityje, įskaitant lydinčiuosius asmenis, vadovo rengimas ir reguliarus atnaujinimas;

▼B

h) valstybėms narėms teikiama parama tinkamai pagrįstais nepaprastosios padėties atvejais, kuriais reikia imtis skubių veiksmų.

3. Metinė darbo programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

7 straipsnis

Tikslinės grupės

1. Šiame sprendime tikslines grupes sudaro:

a) visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie dar nėra gavę galutinio neigiamo sprendimo dėl jų prašymo suteikti tarptautinę apsaugą valstybėje narėje ir kurie gali pasirinkti savanorišką grįžimą, jeigu jie neįgijo naujos pilietybės ir neišvyko iš tos valstybės narės teritorijos;

b) visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie naudojasi tarptautine apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/83/EB, arba laikina apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB, valstybėje narėje, kurie pasirenka savanorišką grįžimą, jeigu jie neįgijo naujos pilietybės ir neišvyko iš tos valstybės narės teritorijos;

c) visi trečiųjų šalių piliečiai, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir (arba) buvimo valstybėje narėje sąlygų ir kurie, vykdydami prievolę išvykti iš tos valstybės narės teritorijos, pasinaudoja savanoriško grįžimo galimybe;

d) visi kiti trečiųjų šalių piliečiai, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo (arba) buvimo valstybėje narėje sąlygų.

2. Trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje.

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI

8 straipsnis

Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.

2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 19 straipsnyje nurodytoje daugiametėje programoje.

3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

▼B

9 straipsnis

Programavimas

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiamečio programavimo 2008–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 22 straipsnį. Daugiamečio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito ir tvirtinimo procesą.

2. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdant metines darbo programas.

10 straipsnis

Papildoma ir proporcinga intervencija

1. Už 19 ir 21 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.

2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatoms bei daugiamečių ir metinių programų ataskaitoms.

11 straipsnis

Įgyvendinimo būdai

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus šio sprendimo 6 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 16 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą.

2. Komisija vykdo savo pareigą įgyvendinti Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą:

a) tikrindama, ar valstybėse narėse yra įdiegtos ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos pagal 32 straipsnyje nustatytas procedūras;

b) nukeldama arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 41 ir 42 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir taikydama kitas reikalingas finansines pataisas 45 ir 46 straipsniuose nustatyta tvarka.

12 straipsnis

Partnerystė

1. Laikydamasi galiojančių nacionalinių taisyklių ir praktikos, kiekviena valstybė narė įsteigia partnerystę su institucijomis ir įstaigomis, kurios dalyvauja įgyvendinant daugiametę programą arba kurios, atitinkamos valstybės narės manymu, gali naudingai prisidėti prie jos plėtojimo.

Tokios institucijos ir įstaigos gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto valdžios ir kitos valdžios institucijos, tarptautinės organizacijos ir įstaigos, ypač – JTVPK, atstovaujančios pilietinei visuomenei, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos ar socialiniai partneriai.

▼B

2. Tokia partnerystė įgyvendinama visapusiškai laikantis atitinkamos kiekvienos partnerių kategorijos institucinės, teisinės ir finansinės jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

13 straipsnis

Bendri ištekliai

1. Finansinis paketas šiam sprendimui įgyvendinti laikotarpiu nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. yra 676 milijonai EUR.

2. Fondui skirtus metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydama finansinės struktūros ribų.

3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narei vadovaudamasi 14 straipsnyje nustatytais kriterijais.

14 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas finansavimo reikalavimus atitinkantiems veiksmams valstybėse narėse

1. Kiekvienai valstybei narei kasmet iš fondo skiriama fiksuota 300 000 EUR suma.

Valstybėms narėms, kurios įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d., 2008–2013 m. laikotarpiui metinė suma pakeliama iki 500 000 EUR.

Valstybėms narėms, įstosiančioms į Europos Sąjungą 2007–2013 m. laikotarpiu, likusiai 2008–2013 m. laikotarpio daliai, pradedant nuo kitų metų po jų įstojimo, metinė suma pakeliama iki 500 000 EUR.

2. Nepanaudotos metinės lėšos valstybėms narėms paskirstomos tokiu būdu:

a) 50 % proporcingai bendram trečiųjų šalių piliečių, kurie neatitinka arba nebeatitinka atvykimo ir buvimo valstybės narės teritorijoje sąlygų, ir kurių atžvilgiu pagal nacionalinę ir (arba) Bendrijos teisę priimtas sprendimas dėl grąžinimo, t. y. administracinis arba teismo sprendimas ar aktas, nurodantis ar paskelbiantis buvimo neteisėtumą ir nustatantis prievolę asmenį grąžinti, skaičiui per praėjusius trejus metus;

b) 50 % proporcingai trečiųjų šalių piliečių, kurie realiai išvyko iš valstybės narės teritorijos, tiek savanoriškai, tiek prievarta, po administracinio ar teismo įsakymo išvykti, skaičiui per praėjusius trejus metus.

3. 2 dalyje minimi trečiųjų šalių piliečiai neapima:

a) trečiųjų šalių piliečių, kuriems esant tranzito zonoje valstybė narė nesuteikia leidimo atvykti į šalį;

▼B

b) trečiųjų šalių piliečių, kurie vienos valstybės narės bus grąžinti kitai valstybei narei, ypač vadovaujantis 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 343/2003, nustatančiu valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus ([1]).

4. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę paskelbė Komisija (Eurostatas), remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis.

Jei valstybės narės Komisijai (Eurostatui) nepateikė atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo skubiau pateikia preliminarius duomenis.

Prieš remdamasi šiais duomenimis, Komisija (Eurostatas) įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą pagal įprastines veiklos procedūras. Komisijos (Eurostato) prašymu šiuo tikslu valstybės narės jai suteikia būtiną informaciją.

15 straipsnis

Finansavimo struktūra

1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.

2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, jais nesiekiama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui gauti iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.

3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba lygiavertes išlaidas, kurias valstybės narės skiria šiame sprendime numatytoms priemonėms.

▼M1

4. Sąjungos parama remiamiems projektams pagal 3 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Ši parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkretiems prioritetams, nustatytiems 18 straipsnyje nurodytose strateginėse gairėse.

Sąjungos parama didinama iki 75 % valstybėse narėse, kurios gauna Sanglaudos fondo finansavimą.

Sąjungos parama valstybėje narėje gali būti padidinta 20 procentinių punktų, jeigu ji savo metinės programos projekto pateikimo pagal šio sprendimo 21 straipsnio 3 dalį arba savo peržiūrėtos metinės programos projekto pateikimo pagal Komisijos sprendimo 2008/458/EB ([2]) 23 straipsnį metu atitinka vieną iš šių sąlygų:

a) vidutinės trukmės finansinė pagalba jai teikiama pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 332/2002 ([3]);

([1]) OL L 50, 2003 2 25, p. 1.
([2]) OL L 167, 2008 6 27, p. 135.
([3]) OL L 53, 2002 2 23, p. 1.

▼M1

b) finansinė pagalba jai teikiama pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010 ([1]) arba anksčiau nei 2010 m. gegužės 13 d. finansinę pagalbą jai teikė kitos euro zonos valstybės narės, arba

c) finansinė pagalba jai teikiama pagal tarpvyriausybinį susitarimą, steigiantį Europos finansinio stabilumo fondą, arba Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartį.

Atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai raštišką pareiškimą kartu su savo metinės programos projektu arba peržiūrėtos metinės programos projektu ir patvirtina, kad ji atitinka vieną iš ketvirtos pastraipos a, b ar c punkte nurodytų sąlygų.

Projektas ir toliau gali būti bendrai finansuojamas pagal padidintą normą nepriklausomai nuo to, ar susijusios metinės programos įgyvendinimo laikotarpiu vis dar laikomasi vienos iš ketvirtos pastraipos a, b ar c punkte nurodytų sąlygų.

▼B

5. Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atrenka finansuotinus projektus, remdamosi šiais būtiniausiais kriterijais:

a) padėtimi valstybėje narėje ir jos reikalavimais;

b) išlaidų efektyvumu, *inter alia*, atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;

c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir organizacijos partnerio patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;

d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba pagal nacionalines programas finansuojamus veiksmus.

6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksmams suteikiama ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, reguliariai įvertinant pasiektą pažangą.

16 straipsnis

Techninė pagalba Komisijos iniciatyva

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinio asignavimo viršutinės ribos, gali finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracines ir techninės paramos priemones bei vertinimo, audito ir tikrinimo priemones, būtinas šiam sprendimui įgyvendinti.

2. Šias priemones sudaro:

a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendro pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;

b) informavimo priemonės valstybėms narėms, galutiniams naudos gavėjams ir plačiajai visuomenei, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas ir bendrą duomenų bazę apie fondo finansuojamus projektus;

c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir vertinimo sistemų įdiegimas, eksploatavimas ir tarpusavio sujungimas;

([1]) OL L 118, 2010 5 12, p. 1..

▼B

d) bendros vertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, sistemos sukūrimas;

e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;

f) informavimo ir mokymo priemonės, skirtos valstybių narių pagal 25 straipsnį paskirtoms valdžios institucijoms, papildančios valstybių narių pastangas teikti nurodymus savo valdžios institucijoms pagal 31 straipsnio 2 dalį.

17 straipsnis

Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas sustiprinti fondo paramos panaudojimo administracinius gebėjimus.

2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma negali viršyti:

a) 2008–2010 m. laikotarpiu, 7 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR, ir

b) 2011–2013 m. laikotarpiu, 4 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS

18 straipsnis

Strateginių gairių priėmimas

1. Komisija priima strategines gaires, nustatydama struktūrą fondo intervencijai, atsižvelgdama į Bendrijos teisės aktų grąžinimo srityje tobulinimo ir įgyvendinimo pažangą, priemones, kurių Bendrija imasi neteisėtos imigracijos srityje bei į fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą daugiametės programos laikotarpiui.

2. 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų fondo tikslų atžvilgiu tose gairės visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai siekiant skatinti:

a) trečiųjų šalių piliečių, neturinčių paso arba kitų asmens tapatybės dokumentų, grąžinimą;

b) trečiųjų šalių piliečių, kuriems netaikomi Bendrijos readmisijos susitarimai arba nacionaliniai dvišaliai readmisijos susitarimai, grąžinimą, siekiant stiprinti tarptautinės teisės nustatytą valstybės prievolę vėl įsileisti savo pačios piliečius;

c) trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, atvykusių iš konkrečios šalies arba joje gyvenusių ne kaip jos piliečiai, grąžinimą į šią šalį;

▼B

d) asmenų, kuriems netaikoma prievolė išvykti iš valstybės narės teritorijos, pavyzdžiui, prieglobsčio prašytojų, kurie dar nėra gavę neigiamo sprendimo, ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/83/EB, arba kuriems suteikta laikina apsauga, kaip apibrėžta Direktyvoje 2001/55/EB, grąžinimą;

e) ypač pažeidžiamų grupių asmenų grąžinimą.

3 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyto fondo tikslo atžvilgiu tomis gairėmis visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai supažindinti su bendrais standartais Europos Sąjungoje bei šių standartų integravimu į kasdienius grąžinimo valdymo procesus valstybių narių administracinėse institucijose.

3. Iki 2007 m. liepos 31 d. Komisija priima su daugiamečio programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires.

4. Strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Šios strateginės gairės, jas priėmus, pridedamos prie šio sprendimo.

19 straipsnis

Nacionalinių daugiamečių programų rengimas ir tvirtinimas

1. Remdamasi 18 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė pasiūlo daugiametės programos projektą, kurį sudaro:

a) esamos padėties valstybėje narėje aprašymas integruoto grąžinimo valdymo principo, bendradarbiavimo su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis, su savanorišku grįžimu ir priverstiniu grąžinimu susijusių priemonių ir politikos krypčių, su duomenimis, jei jų yra, išskirstytais pagal savanorišką grįžimą ir priverstinį grąžinimą, požiūrio į reintegracijos priemones ir grąžinimo ilgalaikiškumą, kompetentingų administracinių ir teisminių institucijų gebėjimų stiprinimo bei bendradarbiavimo pirmiau išvardytose srityse su kitomis valstybėmis narėmis srityse;

b) atitinkamos valstybės narės keliamų reikalavimų, susijusių su bendradarbiavimu su trečiųjų šalių konsulinėmis įstaigomis ir imigracijos tarnybomis, priemonėmis ir politikos kryptimis savanoriško grįžimo ir priverstinio grąžinimo srityje, požiūriu į reintegracijos priemones ir grąžinimo ilgalaikiškumą, kompetentingų administracinių ir teisminių institucijų gebėjimų stiprinimu bei bendradarbiavimu pirmiau išvardytose srityse su kitomis valstybėmis narėmis, analizė ir veiklos tikslų, skirtų minėtiems reikalavimams įvykdyti daugiametės programos laikotarpiu, nurodymas;

c) tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir su jų įgyvendinimu susijusių prioritetų pateikimas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti tuos prioritetus, aprašymas;

d) nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;

▼B

e) informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai kiekybiškai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Rodikliai turi būti tokie, kad jais būti galima įvertinti pažangą, lyginant su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;

f) metodo, pasirinkto 12 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;

g) finansavimo plano projektas, kuriame dėl kiekvieno prioriteto ir kiekvienos metinės programos nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;

h) nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiamečių programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė strategines gaires.

3. Siekdama patvirtinti daugiametės programos projektą, Komisija nagrinėja:

a) daugiametės programos projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 18 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis;

b) daugiametės programos projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;

c) valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė fondo intervencijų naudojimui, atitiktį šio sprendimo nuostatoms;

d) daugiametės programos projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.

4. Jeigu Komisija mano, kad daugiametės programos projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis ir (arba) neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, arba Bendrijos teisės, ji paprašo atitinkamos valstybės narės suteikti visą reikiamą papildomą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti daugiametės programos projektą.

5. Kiekvieną daugiametę programą Komisija 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

20 straipsnis

Daugiamečių programų tikslinimas

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiametė programa peržiūrima ir prireikus tikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiametės programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

▼B

2. Komisija kuo skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiametės programos tikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiametė programa tikslinama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

21 straipsnis

Metinės programos

1. Komisijos patvirtinta daugiametė programa įgyvendinama vykdant metines darbo programas.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiametę programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

a) pagal metinę programą finansuotinų projektų bendrosios atrankos taisyklės;

b) pagal metinę programą remtinų veiksmų aprašymas;

c) siūlomas fondo finansinės paramos paskirstymas įvairiems programos veiksmams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 17 straipsnį įgyvendinant metinę programą nurodymas.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės pateikia Komisijai 2008 m. metinių programų projektus iki 2008 m. kovo 1 d.

5. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jeigu metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamete programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinantį metinę programą. Sprendime nurodoma atitinkamai valstybei narei skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

6. Siekiant atsižvelgti į tinkamai pagrįstus nepaprastosios padėties atvejus, kurių nebuvo įmanoma numatyti tvirtinant metinę programą ir dėl kurių reikia imtis skubių veiksmų, valstybė narė gali patikslinti iki 10 % fondo finansinės paramos paskirstymą įvairiems metinėje programoje išvardytiems veiksmams arba skirti iki 10 % paskirstytos sumos kitiems veiksmams pagal šį sprendimą. Atitinkama valstybė narė informuoja Komisiją apie patikslintą metinę programą.

▼B

22 straipsnis

Tarpinė daugiametės programos peržiūra

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prireikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima patikslintas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.

2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė iš naujo išnagrinėja savo daugiametę programą ir prireikus ją patikslina.

3. 19 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiamečių programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant šias patikslintas daugiametes programas.

4. Patikslintos strateginės gairės priimamos pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

23 straipsnis

Įgyvendinimas

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

24 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

Valstybių narių parengtų daugiamečių programų valdymo ir kontrolės sistemose:

a) apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;

b) numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;

c) numatomi pakankami ištekliai kiekvienai įstaigai paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu;

d) numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;

e) numatomos patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;

f) numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakingoji įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;

g) numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;

h) numatomos sistemos veikimo audito priemonės;

i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;

▼B

j) numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.

25 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Savo daugiametei ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:

a) atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą, nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, paskirtą valstybės narės, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiametės programos ir metinių programų valdymą ir palaiko visus ryšius su Komisija;

b) tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą, arba asmenį, veikiantį kaip tokia įstaiga ar institucija, kurį valstybė narė paskyrė tvirtinti išlaidų deklaracijas prieš siunčiant jas Komisijai;

c) audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, jeigu ji funkciškai nepriklauso nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, yra paskirta valstybės narės ir atsakinga už veiksmingo valdymo bei kontrolės sistemos veikimo patikrinimą;

d) prireikus, įgaliotąją instituciją.

2. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis institucijomis bei jų santykius su Komisija.

3. Atsižvelgiant į 24 straipsnio b punktą, kelių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų būstinė gali būti toje pačioje įstaigoje.

4. 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima 26-30 straipsnių įgyvendinimo taisykles.

26 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtiniausias sąlygas. Ji:

a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;

b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;

c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;

d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;

e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;

f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.

▼B

2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai atlikti savo užduotis 2008-2013 m. laikotarpiu.

3. Komisija gali padėti valstybėms narėms mokyti darbuotojus, visų pirma V-IX skyrių tinkamo taikymo srityje.

27 straipsnis

Atsakingos institucijos užduotys

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiametės programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

a) konsultuojasi su partneriais pagal 12 straipsnį;

b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 19 ir 21 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;

c) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;

d) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką pagal 15 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;

e) gauna Komisijos atliekamus mokėjimus ir atlieka mokėjimus galutiniams naudos gavėjams;

f) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;

g) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei tikrina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;

h) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;

i) užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;

j) užtikrina, kad fondo vertinimai, nurodyti 49 straipsnyje, būtų atliekami laikantis 50 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, kuriuos kartu nustato Komisija ir valstybė narė;

k) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 43 straipsnyje nurodytų reikalavimų;

▼B

l) užtikrina, kad 30 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie taikomas valdymo procedūras ir fondo bendrai finansuojamus projektus;

m) užtikrina, kad tvirtinančioji institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;

n) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutines ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintas išlaidų deklaracijas ir prašymus dėl mokėjimo arba, atitinkamais atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;

o) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą, bei skleidžia paremtų veiksmų rezultatus;

p) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;

q) tikrina, kaip galutiniai naudos gavėjai įgyvendina 33 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.

2. Atsakingos institucijos atliekamą valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 16 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

28 straipsnis

Atsakingos institucijos užduočių delegavimas

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių deleguojamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija apibrėžia deleguojamų užduočių sritį ir nustato išsamias deleguotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 26 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Į šias procedūras įtraukiamas reguliarus informacijos apie veiksmingą deleguotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymą teikimas atsakingai institucijai.

29 straipsnis

Tvirtinančioji institucija

1. Tvirtinančioji institucija:

a) patvirtina, kad:

i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais,

ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;

b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie atliktas procedūras ir patikrinimus, susijusius su išlaidų deklaracijose įtrauktomis išlaidomis;

▼B

c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko ar kurie buvo atlikti audito institucijos atsakomybe, rezultatus;

d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;

e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais ir delspinigių, išieškojimą;

f) tvarko išieškotinų ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, išskaitydama jas, kai įmanoma, iš kitos išlaidų deklaracijos.

2. Tvirtinančiosios institucijos veikla, susijusi su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, gali būti finansuojama pagal 17 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 25 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

30 straipsnis

Audito institucija

1. Audito institucija:

a) užtikrina, kad, siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, būtų atliekamas auditas;

b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, o imtis sudarytų mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;

c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose minimą auditą atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų patikrinti atliekant auditą, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.

2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 573/2007/EB, Nr. 574/2007/EB ir 2007/.../EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.

3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą, audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:

a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;

b) remiantis audito institucijos atsakomybe atliktos kontrolės ir audito rezultatais – nuomonė apie tai, ar veikianti valdymo ir kontrolės sistema deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;

▼B

c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas bei atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

5. Auditą, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinimais projektais, galima finansuoti pagal 17 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 24 straipsnyje nurodytų išimtinių audito institucijos teisių.

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

31 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiamečių ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 24-30 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.

3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso. Valstybės narės apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat ją informuoja apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Jos pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.

5. Išsamios 1-4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

32 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, valstybės narės užtikrina, kad pagal 24–30 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos veiksmingai veiktų visą programavimo laikotarpį.

▼B

2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių auditą, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.

3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengiant 2008-2010 m. laikotarpio ataskaitą, nurodytą 50 straipsnio 3 dalyje.

33 straipsnis

Komisijos pareigos

1. Komisija 31 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės įdiegė 24-30 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito ataskaitomis ir savo pačios atliktu auditu, kad sistemos efektyviai veikia programavimo laikotarpiu.

2. Nedarant įtakos valstybių narių atliekamam auditui, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai, pranešę mažiausiai prieš tris darbo dienas, gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekiant patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai. Tokiame audite gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimus vietoje, siekdama patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir vėlesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires siekdama užtikrinti pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumą.

34 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

▼B

Komisija pareiškia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 30 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydama savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko tinkamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

Dėl tų programų Komisija gali padaryti išvadą, kad ji iš esmės gali vadovautis valstybių narių pateiktais audito įrodymais ir kad ji pati atliks patikrinimus vietoje tik tuomet, jei yra įrodymų, kad sistemose esama trūkumų.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

35 straipsnis

Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.

2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktus mokėjimus. Jos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.

3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo finansavimo reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimai buvo atlikti ne anksčiau kaip iki 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties finansavimo reikalavimams dienos.

4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 3 straipsnį įgyvendintiems veiksmams, fondo bendrai finansuojamiems valstybėse narėse, atitiktį finansavimo reikalavimams, priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

36 straipsnis

Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas, su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus reikalavimus veiksmų ir išlaidų požiūriu.

37 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybių narių daugiamečių ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 19 ir 21 straipsniuose, patvirtintose išlaidų deklaracijose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 27 straipsnio

▼B

1 dalies n punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 39 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 51 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurais.

2. 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos įsipareigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurais.

3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nebuvo įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį buhalterinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

4. Eurui tapus valstybės narės valiuta, 3 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, užregistruotoms tvirtinančiosios institucijos sąskaitose iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro konvertavimo kurso įsigaliojimo dienos.

38 straipsnis

Įsipareigojimai

Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai prisiimami kiekvienais metais remiantis 21 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje minimu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

39 straipsnis

Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimus pagal biudžetinius įsipareigojimus.

2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.

3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narei atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.

4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo valstybės narės mokėjimo prašymo oficialaus pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį.

▼B

Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, ir bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu skyrė mažesnę sumą nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

40 straipsnis

Likučio išmokėjimas

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto galutinio termino išlaidų atitikčiai reikalavimams, gauna šiuos dokumentus:

a) patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir 35 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamų išlaidų deklaraciją;

b) galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 51 straipsnyje;

c) metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 30 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius įsipareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra laikinai sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje dalinėje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siunčia apie tuos projektus parengtas pažangos ataskaitas. Per tris mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė dėl atitinkamų projektų pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus.

▼B

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 42 straipsnį. Laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narei pranešama apie 40 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

5. Nepažeidžiant 41 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurias Komisija pripažino mokėtinomis iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsiradusį dėl skirtumo tarp galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narei jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio įsipareigojimo likutis panaikinamas per šešis mėnesius nuo mokėjimo.

41 straipsnis

Mokėjimų termino nukėlimas

1. Igaliotas leidimus duodantis pareigūnas, turintis įgaliojimus pagal Finansinį reglamentą, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

a) nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;

b) tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narei ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

42 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

a) yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo procedūros patikimumui ir dėl kurio nebuvo imtasi korekcinių priemonių; arba

b) išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo panaikintas; arba

▼B

c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 31 ir 32 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narei galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai, jos nuomone, valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, leidžiančių jį nutraukti.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 46 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą Bendrijos paramą metinei programai ar jos dalį.

43 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo pagal 40 straipsnio 1 dalį galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkantys patvirtinti jų tekstai laikomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS

44 straipsnis

Valstybių narių finansinės pataisos

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą, imdamosi priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui arba sąlygoms, ir darydamos reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybės narės daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sistemingų pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamais atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laikotarpį ši suma negrąžinama, mokami delspinigiai, kurių norma nustatyta 47 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo patirtus finansinius nuostolius.

3. Nustačius sistemingus pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

▼B

4. Į 51 straipsnyje nurodytą metinės programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą valstybės narės įtraukia dėl atitinkamos metinės programos inicijuotų atšaukimo procedūrų sąrašą.

45 straipsnis

Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba patikrinimų, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų ir valdymo bei kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija atitinkamą valstybę narę įspėja iš anksto, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekdama patikrinti, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jei, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 42 straipsnį.

46 straipsnis

Pataisų kriterijai

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;

b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė to neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;

c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 31 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatyto pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo nuolatinį pobūdį. Jei pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau

▼B

pateikė deramą užtikrinimą pagal 30 straipsnio 3 dalies b punktą, daroma prielaida, kad egzistuoja sisteminga problema, nulemianti vienodos arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė narė per tris mėnesius pateikia šią prielaidą paneigiančių įrodymų.

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 32 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, padaro išvadas dėl finansinių padarinių.

47 straipsnis

Grąžinimas

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui grąžintinos sumos sumokamos iki grąžinimo termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant grąžinimą nuo pavėluotos grąžinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatytu terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje, galiojusi to mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

48 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės įsipareigojimo vykdyti išieškojimą pagal 44 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS

49 straipsnis

Stebėsena ir įvertinimas

1. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.

2. Rengdama 50 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas, Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.

▼B

3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo veiksmai papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

50 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėsena ir atliekamas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias pažangos įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus ataskaitas, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitas ir galutines ataskaitas.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia:

a) iki 2010 m. birželio 30 d. – įvertinimo ataskaitą apie fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą;

b) atitinkamai iki 2012 m. birželio 30 d. 2008–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. birželio 30 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – bendrai su fondu finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia:

a) iki 2010 m. birželio 30 d. – ataskaitą dėl 15 straipsnyje nustatytų kriterijų taikymo skirstant metinius išteklius valstybėms narėms, kartu pateikdama pasiūlymus dėl pakeitimų, jei manoma, kad tai yra būtina;

b) iki 2010 m. gruodžio 31 d. – tarpinę ataskaitą, kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai, ir pasiūlymą dėl tolesnio fondo plėtojimo;

c) atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. 2008–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. gruodžio 31 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – *ex post* įvertinimo ataskaitą.

51 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama informacija:

a) apie metinės programos finansinį ir praktinį įgyvendinimą;

b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiametę programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius, patikrinamus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;

▼B

c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:

i) stebėsenos ir įvertinimo priemones, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;

ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;

iii) naudotą techninę pagalbą;

d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiametes programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaita laikoma priimtina, jeigu joje pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, Komisija per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kurį praneša valstybėms narėms. Jeigu Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda bendras Solidarumo ir migracijos srautų valdymo komitetas, įsteigtas Sprendimu Nr. 574/2007/EB.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys, 5 dalies b punktas bei 7 straipsnis, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 3 dalies c punkte, 4 dalies b ir e punktuose nurodyti laikotarpiai yra šešios savaitės.

53 straipsnis

Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼B

Šis sprendimas taikomas nuo 2008 m. sausio 1 d., išskyrus 14, 18, 19, 21, 22 ir 25 straipsnius, 31 straipsnio 2 ir 5 dalis, 32 straipsnį, 35 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį, kurie taikomi nuo 2007 m. birželio 7 d.

55 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.